

QE 40

Ymchwiliad i Fil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru)

Inquiry into the Health and Social Care (Quality and Engagement) (Wales) Bill

Ymateb gan Coleg Brenhinol y Seiciatryddion

Response from Royal College of Psychiatrists

Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn Craffu ar y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru)

Tystiolaeth ysgrifenedig gan Coleg Brenhinol y Seiciatryddion

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â:

Coleg Brenhinol y Seiciatryddion yng Nghymru (y coleg) yw'r corff meddygol proffesiynol sy'n gyfrifol am ddatblygu a chefnogi Seiciatryddion drwy gydol eu gyrfaeod, ac wrth osod a chodi safonau seiciatreg ledled Cymru.

Nod y coleg yw gwella canlyniadau i bobl ag anhwylderau meddwl ac iechyd meddwl unigolion, eu teuluoedd a'u cymunedau. Er mwyn cyflawni hyn, mae'r coleg yn gosod safonau ac yn hyrwyddo rhagoriaeth mewn seiciatreg; Arwain, cynrychioli a chefnogi seiciatryddion; Yn gwella dealltwriaeth wyddonol o salwch meddwl; Mae'n gweithio gyda chleifion, gofalwyr a'u sefydliadau a'u heiriolwyr. Mae hefyd yn gweithio ar hyrwyddo iechyd a diogelwch yn y gymuned gydag asiantaethau eraill, gan gynnwys awdurdodau lleol, yr heddlu a gwasanaethau prawf. Mae gan y Coleg rôl hanfodol wrth gynrychioli arbenigedd proffesiynol seiciatrig i lywodraethau ac asiantaethau eraill.

Byddai'r coleg yn hapus iawn i ddarparu unrhyw dystiolaeth bellach y mae ar y Pwyllgor ei angen, yn ysgrifenedig neu'n bersonol.

Egwyddorion cyffredinol y Bil

Mae Coleg Brenhinol y Seiciatryddion yn cefnogi egwyddorion cyffredinol y Bil. Nid yw'r coleg yn rhagweld unrhyw oblygiadau ariannol na rhwystrau i'r Bil hwn.

Dyletswydd uniondeb

Mae Coleg Brenhinol y Seiciatryddion yn cefnogi'r ddyletswydd o onestrwydd a'r egwyddor o ddangos ymddiriedaeth a gonestrwydd gyda chleifion¹. Credwn fod trefniadau llywodraethu clir a chryf yn hanfodol er mwyn darparu gwasanaethau iechyd meddwl yn effeithlon ac mae cofnodi digwyddiadau a chadw cofnodion da yn chwarae rhan hanfodol yn hyn o beth. Mae'r adroddiad hwn eisoes yn gyfrifoldeb i unigolion a chlinigwyr o fewn GIG Cymru. Teimlwn y dylid ymestyn y ddyletswydd i gynnwys byrddau iechyd yn anad dim oherwydd y byddai'n alinio Cymru â Lloegr² a'r Alban³, ond oherwydd y byddai'n annog clinigwyr i roi gwybod am ddigwyddiadau, gan leihau'r tebygolrwydd o ddiswyddo, camau disgyblu neu esgeuluster⁴. Rhaid rhoi'r ddyletswydd gonestrwydd ar waith gan gydnabod y gall rhai gwallau clinigol fod yn ganlyniad neu'n gyfrifoldeb i brosesau sefydliadol ehangach.

Dyletswydd ansawdd

Mae'r coleg hefyd yn croesawu'r ddyletswydd ansawdd ar ddarparwyr iechyd a gofal cymdeithasol. Bydd hyrwyddo gweithio ar y cyd rhwng byrddau iechyd lleol, ymddiriedolaethau'r GIG ac awdurdodau iechyd arbennig yn arwain at rannu'r cyfrifoldeb am ofal. Bydd yn hwyluso gwell integreiddio rhwng gofal sylfaenol ac eilaidd a rhwng iechyd a gofal Cymdeithasol⁵. Dylai adroddiadau priodol am achosion a ddylai godi rhwng y ddyletswydd i fod yn onest, y ddyletswydd ansawdd a'r adroddiadau blynyddol y mae'n rhaid eu cynhyrchu roi cyfle dysgu priodol i sefydliadau iechyd i wella ansawdd y gwasanaethau y maent yn eu Darparu. Yn ogystal, mae'r coleg yn croesawu ymrwymiad y Bil i gynnwys profiad unigolion fel elfen o ansawdd; Dylai gwasanaethau bob amser fod yn canolbwyntio ar yr unigolyn wrth eu cynllunio.

Corff llais dinasyddion Cymru gyfan

¹ Richards, V., Lloyd, K. 2017. *Core Values for Psychiatrists*. Available at: https://www.rcpsych.ac.uk/docs/default-source/improving-care/better-mh-policy/college-reports/college-report-cr204.pdf?sfvrsn=5e4ff507_2 [accessed: 22/07/19]

² CQC. 2016. *Duty of Candour*. Available at: <https://www.cqc.org.uk/guidance-providers/regulations-enforcement/regulation-20-duty-candour#full-regulation> [accessed: 22/07/19]

³ Care Inspectorate. 2019. *Duty of Candour Report on Discussions and Final Recommendations*. Available at: http://www.careinspectorate.com/images/Professionals/DoC_M_R_GROUP_FINAL_REPORT.pdf [accessed: 22/07/2019]

⁴ Royal College of Psychiatrists. 2018. Submission to White Paper on Services Fit for the Future: Quality and Governance in Health and Care in Wales. In: Welsh Government. *White Paper – Responses*. Cardiff: Welsh Government. Available at: <https://gov.wales/sites/default/files/consultations/2018-02/180226white-paper-responses.pdf> [accessed: 31/07/2019]

⁵ Ibid.

Mae'r coleg yn cytuno â'r angen i gryfhau llais dinasyddion ar draws ieched a gwasanaethau cymdeithasol. Dylai'r corff hwn sicrhau mai llais y dinesydd yw'r flaenoriaeth a'i fod yn cael ei glywed yn glir, yn enwedig gan fod llais y rhai sydd â phroblemau ieched meddwl weithiau'n cael ei tangynrychioli. Gofynnwn pryd y lluniwyd y corff llais dinasyddion Cymru gyfan newydd a fydd yn cynnwys yr un gynrychiolaeth ar y corff rhwng y rhai sydd â phroblemau ieched corfforol a meddyliol, yn enwedig gan fod y cynghorau ieched cymuned, yn y gorffennol, yn pryderu llai â gwasanaethau ieched meddwl o'u cymharu â gwasanaethau ieched corfforol. Hoffem hefyd bwysleisio'r angen i sicrhau cynrychiolaeth i bobl ifanc ar y corff llais dinasyddion Cymru gyfan, sydd weithiau'n anoddach i'w gyflawni. Mae'n bwysig bod y broses o gynllunio gwasanaethau ar y cyd â defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr gwasanaethau yn digwydd ar sail tystiolaeth gref. Mae hyn yn hanfodol ar gyfer ieched da a gofal cymdeithasol. Mae 'n bwysig bod corff llais y dinesydd yn gorff hyd braich a bod ganddo gysylltiad â gwella addysg ieched yng Nghymru fel bod llais yn amlwg wrth gynllunio gwasanaethau ar y cyd.